

Themakaart

Professionele houding bij taboegevoelige onderwerpen

Deze themakaart is bedoeld om studenten te leren een professionele houding aan te nemen bij een gesprek over taboegevoelige onderwerpen en met hen te bespreken welke vaardigheden je daarvoor nodig hebt.

Je bespreekt wat de professionele rol is van de verloskundige bij thema's als meisjesbesnijdenis, huwelijksdwang, eerge relateerd geweld, achterlating en huwelijkse gevangenschap. Je verkent met studenten wat inclusieve zorg inhoudt en gaat reflecteren op de eigen cultuur, normen en waarden en overtuigingen van de student. Dit is belangrijk omdat iedere student een andere achtergrond, referentiekader en socialisatieproces heeft. En dit heeft invloed op het contact met je cliënten en de zorg die je als verloskundige aan hen geeft. Het zorgt er mede voor dat je kennis hebt en rekening houdt met hoe verschillend wij als mens zijn. Deze themakaart gaat over inclusieve zorg met aandacht voor cultuur en seksualiteit.

Deze themakaart is ook digitaal beschikbaar. Scan de QR-code om deze (en andere) themakaart(en) te bekijken.

Aansluiting themakaart bij het beroepsprofiel verloskundige:

 Het [beroepsprofiel verloskundige](#), ontwikkeld door de KNOV, bestaat uit negen rollen en is verdeeld over vier taakgebieden. Deze themakaart draagt bij aan het ontwikkelen van de volgende rollen:

- Rol als communicator (taakgebied 1, § 4.3.1.3)
- Rol als coach en counselor (taakgebied 1, § 4.3.1.4)
- Rol als beroepsbeoefenaar (taakgebied 3, § 4.3.3.1)

Deze themakaart is onderdeel van een reeks themakaarten die is ontwikkeld door Pharos en Rutgers in samenwerking met Academie Verloskunde Maastricht. De werkvormen in deze themakaart zijn te gebruiken tijdens het geven van onderwijs. Meer uitleg over het gebruik van de themakaarten vind je in de docentenhandleiding.

Het doel is dat studenten aan het einde van de les

- ✓ Kunnen reflecteren op hun eigen cultuur en de impact hiervan op hun eigen normen, waarden, overtuigingen en kijk op de wereld;
- ✓ Kunnen reflecteren op hun eigen seksuele vorming en de impact hiervan op hun eigen normen en waarden en opvattingen ten aanzien van het onderwerp seksualiteit;
- ✓ Kunnen uitleggen wat cultuur inhoudt;
- ✓ Weten wat begrippen als cultuursensitief en diversiteitsensitief werken, intersectionaliteit en 'cultural humility' inhouden;
- ✓ Weten wat de professionele houding is van een verloskundige en wat dat betekent voor hun rol bij het bespreekbaar maken van taboegevoelige onderwerpen;
- ✓ Kennis hebben van ethische aspecten en basisprincipes van verloskundige zorg.

Bronnen

- Boek: [Interculturele communicatie in de zorg](#)
- Boek: [Persoonsgerichte zorg voor iedereen](#)
- Website: [Cultuursensitief werken – Seksindepaktijk \(Rutgers\)](#)
- E-learning: [Cultuursensitief werken \(Rutgers\)](#)
- [Gezondheidszorg voor iedereen, interactieve gids; informatie en praktische tips voor inclusieve zorg \(Pharos\)](#)
- Document: [Cultuursensitief werken – Wat vraagt cultuursensitief werken van jou? \(Pharos\)](#)
- Webpagina: [Cultuursensitief werken: handvatten voor professionals in de zorg en het sociaal domein \(Pharos\)](#)
- Infosheet: [Persoonsgerichte zorg en diversiteit \(Pharos\)](#)
- Infographic: [Cultuursensitief werken om gezondheidsverschillen te verkleinen \(Pharos\)](#)
- Infographic: [Cultuursensitief werken met jeugdigen en gezinnen \(Pharos\)](#)
- [Gezondheidszorg voor iedereen, interactieve gids; informatie en praktische tips voor inclusieve zorg \(Pharos\)](#)
- [KNOV Beroepscode van Verloskundigen](#)
- Video: [Wat is cultuur \(Klokhuis\)](#)
- Video: [Cultuursensitief werken in de zorg \(Rutgers\)](#)
- Video: [Explainer intersectionaliteit \(Dona Daria Rotterdam\)](#)
- Video: [kruispuntdenken, deel 3: meervoudige identiteiten](#)
- Artikel: [10 tips om het gesprek over huwelijksdwang aan te gaan \(LKHA\)](#).
- Handleiding: [Interculturele bewustwording, een handleiding voor interactieve spelen](#)

Scan de QR-code om de meest actuele bronnenlijst te bekijken.

Begrippen

Cultuur

Cultuur is een door de tijd heen veranderend systeem van waarden en normen en leefregels. Cultuur wordt van generatie op generatie doorgegeven. Voor de mens is hun cultuur vaak onbewust richting gevend voor hun gedrag en kijk op de wereld. In filosofische zin wordt cultuur dat wat door de mens verworven is, tegenover de natuur dat wat aangeboren is, gesteld. Cultuur is de collectieve programmering, die leden van een groep of categorie mensen onderscheidt van die van een andere.

Deze definitie komt van Hofstede en Hofstede. Er zijn meerdere definities beschikbaar.

Cultuursensitief werken

Cultuursensitief werken, ook wel diversiteitssensitief werken genoemd, gaat over aandacht voor de cultuur en de relatie tot de ander, het gaat dus over jou. Iedereen is opgegroeid met een bepaalde kijk op de wereld. Het is belangrijk om jezelf te kennen en jezelf bijvoorbeeld vragen te stellen zoals 'wat heb ik meegekregen in mijn jeugd en wat vind ik normaal en wat niet'. Denk hier regelmatig over na. Als je jezelf begrijpt kun je beter begrijpen hoe anderen denken.

Cultuursensitief werken betekent dat je rekening houdt met de culturele achtergrond en gewoonten van de zorgvrager en aansluit bij diens leefwereld en daarop passende zorg of ondersteuning biedt. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat je rekening houdt met de religieuze of culturele voedingsgewoonten. Of dat een tolk wordt ingezet als er sprake is van een taalbarrière.

Culturele bescheidenheid

Cultuursensitief werken vraagt om een manier van reflecteren, een vaardigheid waar je je leven lang aan kunt werken. Je reflecteert continu op je eigen handelen, aannames en overtuigingen. Het gaat erom dat je oprecht geïnteresseerd bent in de zorgvrager en openstaat om van diegene te leren. Een sensitieve houding helpt dus om je cliënt beter te begrijpen, zo bouw je een gelijkwaardig partnerschap met je cliënt op. Deze vaardigheden samen worden culturele bescheidenheid genoemd (Hughes et al., 2020).

Intersectionaliteit

Iedere persoon kent meerdere sociale posities of aspecten van diens identiteit. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gender, afkomst, geloof en uit welke sociale klasse je komt. Intersectionaliteit wordt ook wel kruispunt-denken genoemd en verwijst naar de overlappende of kruisende sociale identiteiten en gerelateerde systemen van onderdrukking, overheersing of discriminatie. Hiermee krijg je inzicht in hoe verschillende vormen van maatschappelijk onrecht en maatschappelijke ongelijkheid met elkaar samenhangen. Het concept intersectionaliteit werd als eerste beschreven door Kimberlé Crenshaw in 1989.

Persoonsgericht werken

Door persoonsgericht te werken, met oog voor cultuursensitiviteit en intersectionaliteit, leer je als professionals in zorg en het sociale domein je cliënt echt kennen. Het stelt je in staat verbinding te maken met de leefwereld van de persoon tegenover je. Daardoor sluit de zorg die je levert beter aan bij de behoeften van de zorgvrager.

Relationele en Seksuele vorming

Relationele en Seksuele vorming is een levenslang leerproces over de kennis, emotionele, sociale, interactieve en fysieke aspecten van seksualiteit. Relationele en seksuele vorming is daarmee breder dan alleen voortplanting. Het gaat ook over wie je bent, hoe je respectvol met anderen omgaat, hoe je je wensen en grenzen aan kunt geven en hoe je die bij anderen kunt herkennen en respecteren. En hoe je omgaat met verschillen. Dat

is niet alleen op het gebied van seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Het gaat ook om verschillende achtergronden en perspectieven die mensen met zich meebrengen en die bepalend zijn voor hoe mensen over relaties en seksualiteit denken ([Achtergronddossier, relationele en seksuele vorming. Rutgers \(2025\)](#))

Werkvorm 1

Wat is cultuur?

(15 min)

Doel

Kunnen uitleggen wat cultuur is.

Uitvoering

In deze werkvorm leren studenten hoe ze cultuur kunnen uitleggen. Tijdens de les gaan studenten met behulp van sociale media en literatuur op onderzoek naar het begrip cultuur.

1

Verdeel de groep in drietallen. Bekijk samen [de video van het Klokhuis](#) over cultuur. Deze video is gemaakt voor jonge kinderen, maar geeft goed weer wat cultuur precies inhoudt en wordt veel gebruikt in trainingen voor professionals. Na het bekijken van de video, delen de studenten in groepjes de punten van herkenning.

Stel elkaar daarna de vraag: heb je in een ander land gewoond of ben jij wel eens verhuisd en wat viel je toen op? Denk bijvoorbeeld aan cultuurverschillen zoals het elkaar wel of niet groeten op straat.

2

Laat studenten in groepjes hun eigen definitie van 'cultuur' opschrijven. Bespreek deze definities vervolgens klassikaal.

Toelichting:

Ter voorbereiding kunnen studenten pagina's 1 t/m 8 van de interactieve gids ['gezondheidszorg voor iedereen: informatie en praktische tips voor inclusieve zorg'](#) van Pharos lezen. Hierbij krijgen ze al een goed beeld van wat cultuur inhoudt.

Geef studenten mee dat cultuur niet alleen iets is van de ander, maar ook van jou. Het is fijn als studenten zich realiseren dat cultuur bepalend is in hoe je als individu naar de wereld kijkt, dus ook hoe je zorg verleent en ontvangt. (dus niet de kennis van alle gebruiken van een specifieke cultuur) en dat deze invloed wisselend kan zijn in verschillende situaties. Rekening houden met cultuur is belangrijk. Cultuur gaat over dingen die mensen in een groep met elkaar delen. Dit kan gaan over eetgewoonten, kleding en taal. Cultuur gaat ook over dingen die je niet meteen ziet maar wel heel belangrijk kunnen zijn voor mensen. Zoals hoe mensen naar de wereld kijken en wat zij normaal vinden. Cultuur kan ook bepalen wat je zegt en wat je niet zegt. En ook wat je doet of juist niet doet. Cultuur heeft dus ook invloed op de relatie tussen de zorgverlener en de cliënt. Als je als zorgverlener rekening houdt met cultuur, geef je zorg die past bij de behoeften en wensen van de cliënt.

Werkvorm 2

Jij en je cultuur

(40 min)

Doel

Weten wie jezelf bent, waardoor je beter kunt begrijpen hoe de ander denkt. Daarnaast leren studenten reflecteren op hun eigen cultuur en de impact hiervan op hun eigen normen, waarden en overtuigingen.

Uitvoering

In deze werkvorm gaan studenten via vier stappen reflecteren op zichzelf, hun eigen cultuur en hoe dit zich verhoudt tot zwangerschap en de thema's rondom taboegevoelige onderwerpen.

1 Laat studenten in 5 minuten minimaal 20 antwoorden opschrijven op de vraag 'ik ben'. Meer antwoorden mag natuurlijk ook. Deze lijst komt terug bij stap 3.

2 Verdeel de groep in duo's. De studenten gaan elkaar interviewen met behulp van een aantal vragen. Laat de studenten van tevoren bepalen wie begint als interviewer en zorg dat je duidelijk signaleert wanneer ze wisselen van rol. Geef iedere student 10 tot 12 minuten om te interviewen. De vragen zijn:

3 Laat studenten kort voor zichzelf opschrijven wat ze hebben geleerd over hun eigen culturele lens en hoe ze dit meenemen in hun rol als verloskundige. Laat ze ook een vergelijking trekken tussen de lijst opgesteld bij stap 1 en het interview in stap 2. Geef studenten hier 10 minuten voor.

4 Bespreek klassikaal de uitkomsten en vraag een aantal studenten om hun antwoorden te delen. Bespreek met de studenten wat hen opvalt als ze de antwoorden van zichzelf en de andere studenten horen. Vraag bijvoorbeeld om een inzicht of opvallend verschil te delen. Zorg samen met de studenten voor een gezamenlijke reflectie door bijvoorbeeld te vragen: wat verraste je vandaag? Of waarom is het belangrijk dat je als verloskundige je eigen achtergrond kent?

Vraag 1

Waar ben je opgegroeid en welke eigenschappen waren belangrijk binnen jouw cultuur?

Vraag 2

Welke waarden of ideeën heb je meegekregen over zwangerschap, opvoeding, huwelijk of andere belangrijke thema's; En komen deze overeen met de normen en waarden die je ontwikkelt tijdens de verloskundeopleiding?

Vraag 3

Welke gebruiken of overtuigingen in jouw familie of gemeenschap vind je bijzonder?

Vraag 4

Wat betekent goede verloskundige zorg voor jou en hoe verhoudt zich dit tot jouw cultuur?

Toelichting:

Geef studenten mee dat het belangrijk is om kennis te hebben van je eigen achtergrond, cultuur en context. Het is de eerste stap in cultuursensitief werken en helpt om bewust te zijn van je eigen norm. Hierdoor ben je sensitiever als je cliënten tegenkomt die misschien andere normen en waarden hebben. Als je je ervan bewust bent dat jouw blik niet universeel is, sta je sneller open voor andere perspectieven. Je kunt beter verbinding maken met cliënten en het draagt bij aan het ontwikkelen van professioneel gedrag.

Benoem dat het reflecteren op wie je bent in de relatie tot de ander een levenslang leerproces is, hetgeen niet in een oefening eigen gemaakt kan worden. We noemen dit ook wel culturele bescheidenheid. Cultuursensitiviteit leer je door te doen en te ervaren. Hierin is reflectie op je eigen gedrag en vaardigheden een belangrijk middel om te leren.

Bij het individueel beantwoorden van de vraag 'wie ben ik', zullen sommige studenten zeggen: Ik ben creatief. Het definiëren van onszelf als creatieve individuen suggereert dat we denken in termen van blijvende eigenschappen zoals creativiteit, die in verschillende situaties voorkomen. Bijvoorbeeld: creatief omgaan met tijd, creatief omgaan met situaties. Anderen zullen noemen: Ik ben het jongste kind in mijn gezin. Wat hier opvalt is, dat het bijvoorbeeld aangeeft dat er belangrijke andere mensen zijn in jouw leven. Het geeft een hiërarchische relatie aan. Geef de studenten mee dat cultuur invloed heeft op je zelfconcept, de manier waarop je jezelf ziet. Een manier om dit laten zien zijn deze twee statements. In iedere cultuur bestaan bijv. creatieve mensen en in alle culturen bestaan oudere zussen en broers. Het vertelt ons dat we meer zijn dan onze cultuur, de Nederlander, de Somaliër, de Eritreeër bestaat niet. Maar wat je ziet dat in sommige culturen het zelfconcept vooral wordt beschreven vanuit een individu, terwijl in andere culturen dit veel meer is verbonden aan wie je bent van andere mensen. Door individuele diversiteit te zien, beperk je aanname, generalisatie en stereotypische waarneming.

Cultuursensitief werken draait om het aansluiten bij de belevingswereld van cliënten. De werkwijze is noodzakelijk voor een goede communicatie tussen professional en cliënt. Denk hier regelmatig over na. Wanneer je jezelf begrijpt leer je de ander beter begrijpen en begrijp je hoe anderen denken.

Werkvorm 3 Intersectionaliteit

(30 min)

Doel

Studenten maken kennis met het begrip intersectionaliteit en leren dit toe te passen in hun professionele houding als verloskundige. Daarnaast leren ze de eerste stappen van cultuursensitief werken en persoonsgerichte zorg.

Uitvoering

Studenten kijken klassikaal de video over intersectionaliteit en gaan het daarna in duo's het toepassen in de praktijk.

- 1** Bekijk klassikaal de [video over intersectionaliteit](#). Laat studenten eventueel aantekeningen maken.
- 2** Laat studenten in groepjes van 3 of 4 nu zelf een situatie uit hun persoonlijke omgeving of hun stage-ervaring opschrijven, waarin intersectionaliteit duidelijk zichtbaar is. Geef hier 10 tot 15 minuten voor. Gebruik hiervoor de volgende begeleidende vragen:
- 3** Bespreek klassikaal een aantal beschreven situaties en vraag studenten wat hen opvalt en welke professionele houding ze aan kunnen nemen als verloskundigen.

Toelichting:

Geef studenten mee dat kennis over intersectionaliteit bijdraagt aan cultuursensitief werken. Je professionele houding wordt versterkt door een open houding. Meer kennis over de impact van verschillende identiteitslagen op iemands zorgvraag en omgeving. Daarin leren studenten persoonsgericht zorg verlenen. Waarin gekeken wordt naar de cliënt als individu, waar rekening wordt gehouden met de sociale en culturele context.

Vraag 1

Geef een omschrijving van de context van de situatie;

Vraag 2

Welke kenmerken en/of identiteitslagen zijn aanwezig in de situatie?

Vraag 3

Hoe beïnvloeden deze de situatie en vindt er uitsluiting of discriminatie plaats?

Vraag 4

Wat was de impact op de betrokkenen?

Vraag 5

Wat kan je in de toekomst eventueel anders doen?

Werkvorm 4

Reflectie op eigen seksuele vorming, opvattingen, normen en waarden

(25 min)

Doel

Kunnen reflecteren op hun eigen seksuele vorming en de impact hiervan op hun eigen normen, waarden en opvattingen ten aanzien van het onderwerp seksualiteit.

Uitvoering

Het is belangrijk dat studenten bewust zijn van hun eigen opvattingen, normen en waarden ten aanzien van seksualiteit zodat deze het geven van passende zorg niet in de weg staan. Deze werkvorm bestaat uit drie stappen:

- 1** Laat studenten individueel 5 minuten nadenken over hun eigen seksuele vorming (thuis en/of op school) en laat ze onderstaande vragen voor zichzelf op papier schrijven:
 - a. Hoe zag jouw seksuele vorming eruit, thuis en/of op school en welke normen en waarden heb je meegekregen?
 - b. Op wat voor manier speelt die seksuele vorming een rol in jouw werk?
- 2** Vervolgens gaan studenten in groepjes van 3/4 hun antwoorden op de bovenstaande vragen bespreken. Laat ze 10 minuten met elkaar reflecteren op hun seksuele vorming en hoe deze hun normen en waarden beïnvloed.
- 3** Na deze 10 minuten kun je klassikaal met studenten bespreken wat zij met elkaar hebben besproken. Waren er veel verschillen en/of overeenkomsten? Vonden ze het makkelijk of juist moeilijk om hier met elkaar over te praten? Benadruk dat het voor cliënten ook lastig kan zijn om over dit onderwerp te praten. Vaak zitten zij ook nog in een kwetsbare situatie waardoor het nog lastiger is. Het is de professie van de verloskundige om dit proactief bespreekbaar te maken.

Toelichting:

Geef studenten mee dat het belangrijk is om te beseffen dat deze seksuele vorming en hun eigen opvattingen, normen en waarden altijd een rol zullen spelen in hun toekomstige werk, zowel positief als negatief. Als je bijvoorbeeld zelf open bent opgevoed dan is het vaak ook makkelijker om erover te praten met een cliënt. Maar het kan dan in zo'n geval ook juist lastig zijn wanneer je zorg geeft aan iemand die dit minder vanuit huis heeft meegekregen. Of wanneer er juist niet gepraat werd over seksualiteit bij jou thuis kan het ook zijn dat je het lastiger vindt om hierover te praten met anderen. Dit is niet erg, zolang je je hier bewust van bent en ervoor zorgt dat dit het geven van passende zorg niet in de weg staat.

Benoem tot slot dat - binnen het team waar de student in komt te werken - ook verschillende visies op seksualiteit kunnen bestaan. Dit kan ook een uitdaging vormen wanneer deze uit elkaar lopen. Het is belangrijk dat teamgenoten op de hoogte zijn van elkaars visie op seksualiteit. Bespreek seksualiteit daarom ook binnen jouw team.

Uiteindelijk moet iedere werknemer kunnen handelen naar wat er in de visie en het beleid van de zorgorganisatie staat op het gebied van seksualiteit. Mocht dit niet het geval zijn dan kan de zorgorganisatie ook besluiten om aan deskundigheidsbevordering te doen op het gebied van seksualiteit. Je kunt ook studenten vragen of hun stageplek een visie of beleid heeft rondom seksualiteit en dit samen in de klas te bespreken.

Dit is niet erg, zolang je je hier van bewust bent en er voor zorgt dat dit het geven van passende zorg niet in de weg staat. Een aantal materialen die kunnen helpen om seksualiteit bespreekbaar te maken zijn:

- [Intervisiespel Wat vind jij? – Aanbod Rutgers](#)
- [Werkvorm: prikkelende stellingen](#)
- [Qpido InTeam kaartspel | Level Up](#)

Vragen die kunnen helpen om te reflecteren op je eigen seksuele vorming zijn:

- Heb je seksuele vorming gehad op school?
- Kon je ouders vragen stellen over seks, anticonceptie of condooms?
- Hoe leerde je over je eigen lichaam? Had je bijvoorbeeld boekjes? Ging je op het internet zoeken? Of sprak je met ouders, broers of zussen hierover?
- Leerde je als vrouw hoe het zat met menstruatie?
- Werde er vroeger wel of niet over seksualiteit gepraat?

Voor reflectie op je werkhouding ten opzichte van seksualiteit kunnen de volgende vragen helpen:

- Heeft je eigen seksuele vorming een positieve of negatieve impact gehad op je werk?
- Heb je bijvoorbeeld moeite te praten over seksualiteit? Of ben je juist heel erg open? En hoe is dat met je cliënten?
- Heb je een open houding over deze thema's?
- Mis je bepaalde kennis? Of heb je die later moeten bijleren?

Werkvorm 5

Professionele houding van een verloskundige

(40 min)

Doel

Weten wat de professionele houding is van een verloskundige en wat dat betekent voor hun rol bij het bespreekbaar maken van taboegevoelige onderwerpen.

Uitvoering

In deze werkvorm gaan studenten in groepjes aan de slag met casussen. Nadat de studenten de casus hebben besproken in hun groepje, presenteren ze klassikaal hun casus en reflectie daarop. Tot slot kun je eventueel nog een individuele (huiswerk)opdracht geven.

1

Verdeel de klas in groepjes van 3 – 5 studenten en geef ieder groepje een van onderstaande casussen:

Meisjesbesnijdenis

Je spreekt een cliënte (27), die 28 weken zwanger is van haar tweede kind. Tijdens een open gesprek over de opvoeding van haar dochtertje van 4 jaar, zegt ze:

“Als alles goed gaat na de bevalling, gaan we in de zomer naar familie in Somalië.”

Achterlating

Cliënte (19) is net zwanger en komt voor een intake met haar tante. Tijdens het gesprek vertelt ze dat ze binnenkort “voor een tijdje” naar Marokko gaat, op verzoek van haar vader. Ze oogt gespannen en ontwijkt oogcontact. Wanneer je vraagt wanneer ze terugkomt, zegt haar tante:

“Misschien blijft ze wel langer. Ze moet even tot rust komen, ver weg van alle invloeden hier.”

Huwelijksdwang

Cliënte (17) is met haar moeder op gesprek. Jij wil haar alleen spreken, maar de moeder wil erbij blijven. In het gesprek blijkt dat de cliënte binnenkort “een bruiloft” heeft met haar neef, die ze nauwelijks kent. De cliënte zegt:

“Het is allemaal al geregeld, ik moet het gewoon doen voor mijn familie.”

2 Laat studenten in groepjes de casussen bespreken en gebruik hiervoor onderstaande vragen ter begeleiding. Geef studenten hier 20 minuten voor.

Vraag 1

Wat voel je bij deze casus?

Vraag 4

Wat zou je doen? Waar liggen je grenzen?

Vraag 2

Wat is je eerste reactie als mens?
En als verloskundige?

Vraag 5

Welke wet- en regelgeving speelt een rol?

Vraag 3

Wat zijn professionele dilemma's in deze situatie?

Vraag 6

Hoe communiceer je op een respectvolle en veilige manier?

Laat studenten aantekeningen maken en zorg dat ze hun reflectie klassikaal kunnen terugkoppelen.

3 Bespreek klassikaal kort de casus en hun reflecties. Hierin kun je als docent verdiepende vragen stellen zoals:

Vraag 1

Wat vond je het moeilijkste aan deze situatie?

Vraag 2

Waar liep je tegenaan in je professionele houding?

Vraag 3

Wat had je nodig gehad om hier beter mee om te gaan?

4 (Optie) Laat studenten in de klas of als huiswerkopdracht individueel reflecteren op deze opdracht. Dit is een korte reflectie waarin de student onderstaande vragen beantwoord

Vraag 4

Wat heb je geleerd over je eigen professionele houding?

Vraag 5

Wat wil je verder ontwikkelen?

Vraag 6

Wat zou je in een volgende situatie anders doen?

Toelichting:

Via deze werkvorm leren studenten signalen herkennen van schadelijke praktijken en reflecteren op diens eigen professionele houding. In de praktijk zullen ze soms situaties tegenkomen die misschien niet overeenkomen met hun eigen normen en waarden. Het is dan belangrijk om een professionele houding aan te nemen en te zorgen dat de cliënt passende en correcte zorg krijgt. Geef de student mee welke handelingsmogelijkheden er zijn en dat je ook met collega's kan overleggen als je niet zeker weet wat een goede stap is. Daarin is het belangrijk dat je als zorgverlener cultuursensitief werkt, en aansluit bij de behoeftes van de cliënt.

Je kunt ook verwijzen naar informatiemateriaal zoals:

- [Cultuursensitief werken met jeugdigen en gezinnen - Pharos](#)
- [Vrouwelijke Genitale Verminking | Actuele cijfers in Nederland](#)
- [-Home - Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en achterlating](#)

Werkvorm 6

Ethische stellingen

(20 – 30 min)

Doel

Kennis opdoen van ethische aspecten en basisprincipes van verloskundige zorg.

Uitvoering

Aan de hand van onderstaande stellingen ga je met de klas in gesprek over ethische aspecten en basisprincipes van de verloskundige zorg. Doe dit stapsgewijs. Laat studenten eerst zelf nadenken over de stelling, bespreek dit dan in duo's en vervolgens een klassikale terugkoppeling. Je kunt ook de stap om het in duo's te bespreken overslaan en gelijk klassikaal de stellingen bespreken. Let op dat je iedereen de kans geeft om iets te delen.

Je kunt onderstaande stellingen gebruiken:

“Het recht op lichamelijke integriteit weegt altijd zwaarder dan culturele of religieuze gebruiken.”

“Als verloskundige ben je verplicht om in te grijpen wanneer je vermoedens hebt van een schadelijke praktijk, ook als de cliënt jou vertrouwt.”

“Als een ouder overweegt om hun dochter te laten besnijden in het buitenland, is het jouw plicht als verloskundige om dat te melden bij Veilig Thuis.”

“Als een meisje met vakantie wordt gestuurd naar het land van herkomst, moet een verloskundige alert zijn op signalen van achterlating of huwelijksdwang.”

Toelichting:

Deze werkvorm zet studenten aan het denken over ethische aspecten en basisprincipes van verloskundige zorg. Hierin is de beroepscode van de KNOV leidend en helpt studenten om handvatten te geven in het vormen van hun professionele houding. Als verloskundige kom je in je werk veel verschillende mensen tegen, met allemaal hun eigen normen, waarden, cultuur en achtergronden. Je professionele houding en je eigen normen en waarden vormen de lens waardoor je zorg levert. Geef studenten hierin mee dat deze lens en professionele houding gaandeweg je loopbaan zich verder ontwikkelt. Zelfreflectie en intervisies met collega's kunnen hieraan bijdragen.